

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (O. Cojocaru)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (E. Palanciuc, A. Malii, V. Clima)

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu executorului judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, recunoașterea încălcării legislației care interzice discriminarea și compensarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a admis apelul declarat de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița), reprezentați de avocatul Vitalie Tihon și s-a modificat hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La 30 ianuarie 2018, Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu executorului judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, recunoașterea încălcării legislației care interzice discriminarea și compensarea prejudiciului material și moral (f.d.7-10 vol. I).

În motivarea acțiunii, reclamantii Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) au indicat că Pavel Chirița este căsătorit cu Ludmila Chirița și au 2 copii: Valentin Chirița și Sofia Chirița (Pilat).

Reclamantii au specificat că prin hotărârea din 28 martie 2003 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, nr. 2-1030/2003, Primăria mun. Chișinău a fost obligată

să-i acorde lui Pavel Chirița și membrilor familiei sale spațiu locativ, cu respectarea cerințelor art.42, 44 a Codului cu privire la locuințe. Însă, pînă în prezent hotărârea menționată nu este executată.

Reclamanții au invocat că au dreptul la un apartament de 60 metri pătrați, dar în prezent locuiesc în apartamentul nr. 26 din str. Xxxx 13, or. Chișinău cu suprafața de 40 metri pătrați. Astfel, în situația în care hotărârea judecătorească ar fi fost executată, aceștia ar fi dispus cu 20 metri pătrați mai mult, decît dispun în prezent.

Reclamanții au menționat că statul nu execută hotărârea din 28 martie 2003 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău de aproximativ 15 ani. Astfel reclamanții, ca creditori ai obligației neexecutate au dreptul la încasarea prejudiciului efectiv și a venitului ratat.

Reclamanții Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) au indicat că au fost privați ilegal de folosința a 20 metri pătrați de imobil, fiind lipsiți de calitățile utile ale spațiului locativ și lipsa confortului de viață. Astfel, prejudiciul material direct, din neexecutarea hotărârii judecătorești constituie suma de 9 945,70 euro.

Cu referire la venitul ratat, reclamanții au precizat că prin neîndeplinirea obligațiilor de către Consiliul municipal Chișinău au ratat obținerea unui beneficiu din 20 metri pătrați de imobil, ceia ce constituie aproximativ suma de 10 000 euro.

Reclamanții au indicat că recent a devenit public faptul că autoritățile municipale au executat, în mod selectiv 81 de asemenea hotărâri și consideră că executarea hotărârilor judecătorești a avut loc pe criterii subiective. Astfel, Pavel Chirița era în rînd cu nr. 15 pentru a-i fi acordat spațiu locativ, iar luând în considerare numărul de 81 de documente executorii executate, Pavel Chirița a ratat executarea fără nici un criteriu obiectiv. Iar, acordarea spațiilor locative către alți creditori, care erau pe o poziție inferioară față de acesta, constituie o discriminare a reclamantului Pavel Chirița.

Reclamanții au invocat că nu au dispus de un recurs efectiv, care i-ar fi permis să obțină accelerarea procedurilor, prin ce li s-a încălcat dreptul lor prevăzut de art. 13 CEDO. Ori, la adresările către diferite autorități ale statului, au primit răspuns că nu există posibilitatea de a executa hotărârea, nici prin acordarea echivalentului în bani.

Reclamanții au menționat că prejudiciul moral se justifică prin natura drepturilor, în baza cărora Pavel Chirița a obținut documentul executoriu. Or, fiind colaborator al poliției și-a pus viața în pericol de mai multe ori, fiindu-i provocate traume și leziuni care i-au afectat sănătatea, în cadrul exercitării acțiunilor de serviciu. Iar, suferințele psihice sunt cu atît mai considerabile, cu cît reclamanții au fost privați de efectele utile ale hotărârii neexecutate pentru toți membrii familiei.

Reclamanții precizează că urmează a fi încasat prejudiciului moral în sumă de 1 euro, pentru fiecare zi de neexecutare, pentru fiecare membru al familiei și care pentru 15 ani constituie suma de 21 600 euro.

Prin urmare, reclamanții Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) au solicitat admiterea prezentei cereri, recunoașterea încălcării drepturilor prevăzute de art. 6 și 13 CEDO, precum și recunoașterea încălcării

drepturilor prevăzute art. 1 a Protocolului I la CEDO, recuperarea prejudiciului produs prin neexecutarea hotărârii judecătorești, prin acordarea sumei de 19 945,70 euro, cu titlu de prejudiciu material, recuperarea prejudiciului produs prin neexecutarea hotărârii judecătorești, prin acordarea sumei de 21 600 euro, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, recunoașterea încălcării legislației care interzice discriminarea și încasarea sumei de 16 000 lei, cu titlu de compensație materială și morală, pentru încălcarea legislației care interzice discriminarea.

Prin hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu executorului judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea hotărârii în termen rezonabil, recunoașterea încălcării legislației care interzice discriminarea și repararea de către stat a prejudiciului material și moral. S-a constatat încălcarea dreptului lui Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) garantată de art.6 paragraful 1 CEDO și art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenție, cauzată prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 2-1030/2003 din 28 martie 2003 a Judecătoriei sec. Centru, mun. Chișinău. S-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) prejudiciul moral cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești nr. 2-1030/2003 din 28 martie 2003 a Judecătoriei sec. Centru, mun. Chișinău în sumă de 15 000 lei pentru fiecare. În rest, s-au respins pretențiile lui Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) cu privire la constatarea încălcării dreptului garantat de art. 13 CEDO, recunoașterea încălcării legislației care interzice discriminarea și repararea de către stat a prejudiciului material și moral (f.d.235 vol. I).

Prin decizia din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a admis apelul declarat de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița), reprezentați de avocatul Vitalie Tihon și s-a modificat hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Primăriei și a Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Roman Talmaci privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, recunoașterea încălcării legislației care interzice discriminarea și compensarea prejudiciului material și moral, în partea valorii prejudiciului moral compensat prin majorarea valorii daunei morale compensate de la 15 000 lei pentru fiecare la suma de 20 000 lei pentru fiecare. În rest, s-a menținut hotărârea din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În consolidarea soluției, instanța de apel a indicat că prin hotărârea din 28 martie 2003 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău, s-au admis pretențiile lui Pavel Chirița, s-a declarat nevalabil ordinul de repartiție nr. 009969 din 18 aprilie 2000 eliberat de către Primăria mun. Chișinău pe numele lui Pavel Chirița și s-a obligat

Primăria mun. Chișinău să-i acorde familiei acestuia cu toți membrii familiei sale spațiu locativ cu respectarea cerințelor stabilite în art. 42, 44 ale Codului cu privire la locuințe al Republicii Moldova.

Prin încheierea Oficiului de Executare Centru nr. 5-295/03 din 26 martie 2003, a fost intentată procedura de executare a documentului executoriu nr. 2-1030/03 din 28 martie 2003 emis de Judecătoria Centru, mun. Chișinău privind obligarea Consiliului municipal Chișinău să-i acorde familiei lui Pavel Chirița spațiu locativ, care urmează să corespundă cerințelor art. 42 – 44 Codul cu privire la locuințe al Republicii Moldova și a fost obligată Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău să execute documentul executoriu menționat.

Instanța de apel a reținut că în cadrul procedurii de executare, debitorii Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău au comunicat executorului judecătoresc de nenumărate ori că hotărârea menționată, precum și alte hotărâri similare nu au fost executate din motivul lipsei spațiului locativ liber la balanța sa, fapt generat de procesul de privatizare a fondului de locuințe, ceea ce a redus substanțial numărul imobilelor cu destinație locativă aflate în proprietate municipală. La fel, a comunicat că nu dispune de mijloace financiare necesare pentru construcția spațiului locativ în vederea asigurării cu spațiu locativ a creditorilor urmăritori.

Ulterior, documentul executoriu nr. 2-1030/03 din 28 martie 2003, emis de Judecătoria Centru mun. Chișinău, a fost preluat de la Oficiul de Executare Centru al Departamentului de Executare al Ministerului Justiției de către executorii judecătorești privați. Astfel, executorul judecătoresc Roman Talmaci, care a preluat respectiva procedură de executare, prin somația nr. R003-659/11 din 21 decembrie 2011 a obligat Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău să întreprindă acțiunile necesare în vederea executării documentului executoriu. Însă, prin comunicatul nr. 08-7217 din 02 ianuarie 2012, Primăria mun. Chișinău a informat executorul judecătoresc că la momentul actual executarea hotărârii judecătorești nu poate fi posibilă din cauza lipsei spațiului locativ liber în municipiul Chișinău.

Instanța de apel a stabilit că în cadrul procedurii de executare, executorul judecătoresc Roman Talmaci în mod repetat a solicitat Primăriei mun. Chișinău executarea documentului executoriu, prin somațiile nr. 235 din 18 februarie 2016 și f/n din 20 iulie 2016. Iar, prin comunicatele expediate ca răspuns la somațiile executorului judecătoresc, debitorul Primăria mun. Chișinău a comunicat de fiecare dată că este în imposibilitate de a executa documentul executoriu din cauza lipsei spațiului locativ și a mijloacelor financiare necesare pentru construcția spațiului locativ.

Instanța de apel a indicat că la data de 17 martie 2016, în adresa executorului judecătoresc Roman Talmaci a parvenit cererea creditorului Pavel Chirița, prin care acesta a solicitat ca în scopul executării hotărârii judecătorești să-i fie acordată o compensație materială și morală în sumă de 15 000 euro, despre care executorul judecătoresc a comunicat Primăriei mun. Chișinău. Prin comunicatul nr. 08-5570 din 15 august 2016, Primăria mun. Chișinău a informat că pretențiile lui Pavel Chirița sunt neîntemeiate, iar Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău nu se eschivează de a executa integral documentul executoriu și întreprinde toate măsurile posibile.

Instanța de apel a constatat că Ministerul Justiției al RM nu a executat sarcina probațiunii privind lipsa de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral. Or, hotărârea din 28 martie 2003 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău a rămas neexecutată pentru o perioadă de 182 luni, între 26 martie 2003, data intentării procedurii de executare și până la 31 mai 2018, data pronunțării hotărârii de instanța de fond.

Cu referire la complexitatea obiectului executării, instanța de apel remarcă că hotărârea din 28 martie 2003 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău vizează obligația Primăriei municipiului Chișinău de a-l asigura pe Pavel Chirița și pe membrii familiei acestuia cu spațiu locativ, conform normativelor locative în vigoare. Astfel, procedura de executare în esență nu ar trebui să fie complexă, în cadrul acesteia fiind implicate două părți, creditorul Pavel Chirița și debitorul, Primăria mun. Chișinău.

Instanța de apel cu referire la comportamentul autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești a constatat că conduita autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești, Oficiul de Executare Centru al Departamentului de Executare al Ministerului Justiției și a executorului judecătoresc Roman Talmaci, este una conformă cu legislația în vigoare și nu relevă indicii privind lipsa de diligență. Instanța de apel a reținut că executorii judecătorești practic au fost în imposibilitate de a întreprinde careva acțiuni de executare, în condițiile în care debitorii procedurii de executare, Primăria mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău au invocat că nu dispun de spații locative disponibile din fondul locativ a mun. Chișinău, cât și de mijloace financiare necesare pentru construcția acestor spații locative.

Instanța de apel a precizat că miza reclamanților în cadrul acestei proceduri de executare se manifestă prin asigurarea lor cu spațiu locativ, de către autoritatea publică locală din mun. Chișinău.

Respectiv, reieșind din perioada neexecutării în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, care s-a constatat a fi una continuă, de caracterul obligației de executare, comportamentul autorității ce urmau să execute obligația, precum și miza pentru creditori, instanța de apel a conchis că cerința cu privire la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, prevăzută de legislația internă, precum și de articolul 6 § 1 al CEDO, nu a fost respectată, împrejurări ce atestă temeinicia pretențiilor reclamanților cu privire la constatarea încălcării articolului 6 CEDO și a articolului 1 al Primului Protocol Adițional la CEDO.

Instanța de apel a menționat că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul CEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Instanța de apel a reținut cauzarea unei daune morale reclamanților, în măsura în care Ministerul Justiției al RM nu a probat inexistența lui, iar o valoare suficientă care să remedieze dauna cauzată ar fi suma de 20 000 lei, pe care a adjudecat-o fiecărui reclamant, iar în prejudiciul moral excedentului valorii pretinse, s-a respins cererea.

Instanța de apel a relevat că reclamanții au solicitat inclusiv constatarea încălcării articolului 13 al CEDO și constatarea încălcării dreptului la un recurs efectiv, însă, această pretenție este neîntemeiată, fiind lipsită de suport probatoriu. Or, reclamanții Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Pilat (Chirița)

Sofia nu au probat în ce măsură a fost încălcat acest drept și nici în ce măsură au fost privați de dreptul de a intenta acțiuni în instanța de judecată pentru a-și apăra drepturile sale prevăzute de CEDO. La fel, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a respins pretenția cu privire la compensarea prejudiciului material cauzat prin neexecutarea hotărârii judecătorești, or, argumentele expuse de reclamantii în susținerea acestei pretenții au un caracter declarativ.

Instanța de apel a invocat că reclamantii nu au justificat în ce mod prin neexecutarea hotărârii judecătorești le-a fost cauzat un prejudiciu material. Respectiv, prima instanță corect a respins pretenția cu privire la încasarea prejudiciului material și a venitului ratat.

Cu privire la pretenția reclamantilor cu privire la constatarea discriminării în legătură cu neexecutarea hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului cauzat prin această încălcare, instanța de apel a indicat că prima instanță corect respins-o, or, argumentele expuse în cererea de chemare în judecată nu se întemeiază pe nici o normă legală, reprezentând poziția unilaterală a reclamantilor de interpretare a unor circumstanțe de fapt. Faptul că autoritatea municipală a executat anterior mai multe hotărâri judecătorești în favoarea unor altor creditori, nu poate fi tratată ca tratament discriminatoriu față de reclamantii, în condițiile în care, nu se cunosc circumstanțele exacte în care hotărârile judecătorești au fost executate de debitor.

La 10 ianuarie 2019, Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) au declarat recurs împotriva deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a deciziei recurate în partea respingerii pretențiilor, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița).

În motivarea cererii de recurs, recurenții Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) au indicat că este indiscutabil că hotărârea din 28 martie 2003 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău consfințește dreptul la un bun, care este un drept abstract și iluzoriu, dacă acel bun nu ar avea o existență materială. Astfel, orice altă interpretare privează hotărârea judecătorească de efectul ei util.

Recurenții au menționat că instanțele ierarhic inferioare au ignorat faptul că calitățile utile ale bunului material atribuit prin hotărârea judecătorească menționată supra implică sporirea confortului de viață, iar valoarea confortului sporit de viață are o expresie bănească simplă, ce se exprimă în valoarea chiriei pe piața imobiliară.

Cu referire la mărimea prejudiciului moral, recurenții au precizat că jurisprudența CtEDO, în cazurile neexecutării hotărârilor judecătorești prevde că mărimea prejudiciului moral este de aproximativ de 600 euro pentru 12 luni de întârziere, iar în litigiul dedus judecătii neexecutarea hotărârii a durat 15 ani, prejudiciu încasat urma a fi în mărime de 9000 euro, datorită circumstanțelor cauzei și anume: numărul creditorilor, caracterul dreptului încălcat, statutul creditorului principal și durata lezării drepturilor individuale.

Recurenții au specificat că instanțele ierarhic inferioare nu s-au expus asupra argumentului precum că Primăria municipiului Chișinău a acordat cu titlu de

executare a hotărârilor judecătorești suma de 66 milioane lei către alți creditori în alte proceduri de executare.

La fel, recurenții au invocat că deși în dispozitivul deciziei instanței de apel este menționat că apelul declarat de avocatul Vitalie Tihon, în numele reclamantilor s-a admis, totuși instanța de apel a respins cerința de constatare a încălcării egalității și de acordare a despăgubirii. Astfel, există o divergență între dispozitiv și motivare.

Recurenții au indicat că au probat faptul că organele municipale în privința altor persoane au executat hotărârile judecătorești, din aceeași categorie, însă pîrîtul nu a demonstrat criteriile în baza cărora au avut preferință cei 81 de titulari ai drepturilor. Mai mult, la materialele cauzei lipsește poziția scrisă din partea Primăriei mun. Chișinău, prin care a fost negată discriminarea. Respectiv, Primăria mun. Chișinău a acordat un tratament diferențiat cetățenilor.

La 01 februarie 2019, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii din 31 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a deciziei recurate, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița).

În motivarea cererii de recurs, recurentul Ministerul Justiției al RM a indicat că în motivarea deciziei instanței de apel sunt enumerate doar circumstanțele de fapt și de drept invocate de către apelant și intimat, cu o transcriere a normelor juridice din legislația în vigoare, fără argumentarea juridică a soluției judecătorești, fapt ce este inadmisibil de a fi înregistrat în actul de justiție.

Cu referire la temeinicia acțiunii, recurentul a invocat că instanțele ierarhic inferioare au apreciat eronat normele de drept material, ce reglementează examinarea acțiunilor privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Deși, conform jurisprudenței CEDO, art. 6 din Convenție garantează oricărei persoane dreptul de acces la justiție, care are drept consecință dreptul la executarea hotărârilor judecătorești definitive, totuși, acest drept nu poate obliga un stat să asigure executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil, oricare ar fi ea și oricare ar fi circumstanțele.

Recurentul Ministerul Justiției al RM a menționat că au fost ignorate prevederile Codului de Executare, care reglementează expres că executarea începe de la cererea creditorului. Prin urmare, orice acțiune a executorului judecătoresc în vederea executării documentului executoriu, necesită cererea creditorului. Prin urmare, comportamentul reclamantilor pe parcursul derulării procedurii de executare, confirmă expres că aceștia în mod direct au aprobat tacit toate acțiunile întreprinse de către autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești.

Recurentul a invocat că instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont de faptul că administrația publică locală a fost obligată să acorde locuință socială lui Pavel Chirița cu anumite condiții, însă administrația publică locală nu mai duce evidența persoanelor ce necesită îmbunătățirea condițiilor de trai din categoria colaboratorilor de poliție, care au atins vârsta de pensionare.

Recurentul a specificat că executorul judecătoresc a reacționat imediat la toate cererile reclamantilor, prin ce nu-i poate fi imputată tergiversarea executării. Or,

creditorul urma să acorde executorul judecătoresc sprijin efectiv pentru aducerea la îndeplinire a executării silite, punându-i la dispoziție și mijloacele necesare în acest scop.

Recurentul Ministerul Justiției al RM a menționat că Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) deși au invocat încălcarea art.6 CEDO, nu au probat culpa organelor de executare, în procesul de executare a hotărârii judecătorești irevocabile.

Cu referire la acordarea sumei 20 000 lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu moral, recurentul o consideră ca neîntemeiată, nejustificată, și excesivă în raport cu sumele acordate de către CEDO în spețe similare. Or, constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 31 octombrie a Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces, la data de 27 noiembrie 2018, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d.204 vol. I), însă date despre recepționarea acesteia de către recurenți la materialele cauzei lipsesc.

Totodată, instanța de recurs relevă că decizia recurată a fost publicată pe portalul instanțelor de judecată la 27 noiembrie 2018.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost declarat de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) la data de 10 ianuarie 2019 și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 01 februarie 2019, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La data de 19 martie 2019, în adresa participanților la proces a fost expediată copia recursului declarat de către Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) și a recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, însă aceștia nu și-au valorificat dreptul respectiv și nu au depus referințe la recursurile menționate (f.d.17 vol. II).

Totodată, la 23 aprilie 2019, prin intermediul poștei electronice, Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița), reprezentați de avocatul Vitalie Tihon au depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin care au solicitat respingerea recursului.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că, normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Respectiv, instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs, cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv, numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursurile declarate de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie

ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei hotărâre din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1-1¹) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces și reprezentanților acestora.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) și de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 31 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Pavel Chirița, Ludmila Chirița, Valentin Chirița și Sofia Pilat (Chirița) împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, intervenient accesoriu executorului judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, recunoașterea încălcării legislației care interzice discriminarea și compensarea prejudiciului material și moral.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan